

Initialer: THUJ

Sag: 306-2010-40826

Dok.: 306-2012-112848

Oprettet: 24. oktober 2011

Revideret: 8. november 2011, 2. januar 2012, 2. maj 2012, 12. maj 2012

Strategi for uddannelse til alle

Indhold

Vores fælles udfordring.....	1
Mål for indsatserne	2
Formålet med strategien	2
Målgrupper	3
Indsatsområder.....	3
1. Ungdomsuddannelserne, EUC, Gymnasiet, 10. klasse	5
2. Unge i ufaglært arbejde eller på offentlig forsørgelse	10
3. Tværgående og hurtig indsats.....	13
4. Tidlig indsats	17
5. Ungdomskultur, ungeliv og fritidsarbejde.....	20
6. Folkeskolen og overgangen til ungdomsuddannelserne	23
7. Daginstitutionerne og overgangen til grundskolen.....	27
8. Mobilitet og transport	29
Uddannelsesregnskab	31

Vores fælles udfordring

I Odsherred Kommune er vi begyndt at tale om unge og uddannelse med en interesse og i et omfang, vi ikke har gjort tidligere. Det er et tegn på, at flere og flere er enige om, hvor vigtigt det er, at vores unge gennemfører en ungdomsuddannelse, og at de gør det umiddelbart efter grundskolen.

Vi har heldigvis hidtil - sammen og hver for sig - ikke været tilbageholdende med at handle, og det skal vi heller ikke være i fremtiden. Hver eneste af os, hvad enten det drejer sig om en voksen eller en ung, en uddannelsesinstitution eller en myndighed, en virksomhed eller en frivillig, kan være med til at skabe bedre forudsætninger for ungeliv og uddannelse i Odsherred - ved at handle.

Den udvikling skal fortsætte, og vi skal i Odsherred gøre endnu mere, end vi allerede gør. Regeringens målsætning om, at 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015 er nok yderst ambitiøs, men den er et vigtigt pejlemærke i det fortsatte arbejde for, at

alle unge kommer så langt i uddannelsessystemet, som de kan. Og næsten alle unge i Odsherred skal vide, at forventningen til dem er, at de kan og skal gennemføre en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Den forventning skal vi ikke lægge skjul på.

Undersøgelser fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd viser, at der fra 2010 til 2020 vil forsvinde 213.000 ufaglærte job, mens der samtidig vil være brug for 278.000 flere med videregående uddannelser. Og en person der gennemfører en ungdomsuddannelse har en bedre tilknytning til arbejdsmarkedet, en bedre sundhedstilstand og en højere indkomst end personer uden uddannelse. Det er derfor uholdbart, både for den unge selv, for samfundet som helhed og for Odsherred Kommune, at ca. hver femte af de unge mennesker i Odsherred Kommune ikke gennemfører en uddannelse efter grundskolen.

Denne strategi for unge og uddannelse i Odsherred Kommune har nedenfor fokus på otte temaer med tilhørende fokusområder, som interviews, analyser, erfaringer og forskning sandsynliggør vil bringe Odsherred nærmere målet om, at 85 % af en ungdomsårgang i 2015 og 95 % af en ungdomsårgang i 2020 gennemfører en ungdomsuddannelse ¹. De otte temaer er:

1. Ungdomsuddannelserne, EUC, Gymnasiet, 10. klasse
2. Unge i ufaglært arbejde eller på offentlig forsørgelse
3. Tværgående og hurtig indsats
4. Tidlig indsats
5. Ungdomskultur og ungeliv
6. Folkeskolen og overgangen til ungdomsuddannelserne
7. Daginstitutionerne og overgangen til grundskolen
8. Mobilitet og transport

Mål for indsatsene

I dag gennemfører ca. 80 % af en ungdomsårgang en ungdomsuddannelse. Regeringens målsætning om 95 % i 2015 er sandsynligvis ikke realistisk at nå inden for 3-4 år. Derfor: I 2015 skal tallet være 85 %, i 2020 95 %. Se noten nederst på siden.

Formålet med strategien

Hvorfor udarbejde en strategi for unge og uddannelse i Odsherred Kommune? Fordi det - for at nå de ambitiøse mål - er nødvendigt med en koordineret, sammenhængende, helhjertet, kreativ og vedholdende indsats fra alle involverede parter. Fordi en ungdomsuddannelse er den største forskel, vi kan gøre for et ungt menneskes liv med hensyn til videre uddannelse, arbejdsmæssig tilknytning, socialt liv og personligt udbytte. Fordi Odsherred Kommune fortsat har behov for at være et eftertragtet sted at bo, arbejde, besøge og drive virksomhed.

¹ Helt præcist er målet for Odsherred Kommune, at 85 % af en ungdomsårgang i 2015 og 95 % af en ungdomsårgang i 2020 gennemfører en ungdomsuddannelse *inden for 25 år efter at de går ud af 9. klasse*, for det er den måde, Regeringen måler indsatsen på.

Strategien er et redskab, der overordnet skal sikre en målrettet indsats frem mod år 2020, og den skal samtidig bruges til at nå konkrete delmål på vejen.

Strategien er ikke den eneste af sin art på ungdomsuddannelsesområdet. Der er også andre strategiske tanker, her er nævnt blot tre:

- Odsherred Kommune - Frikommuneforsøget
- Region Sjælland - Kompetenceparat 2020
- Regeringen - Regeringsgrundlaget 2011

Dertil kommer mange af kommunens politikker, fx børnepolitikken, ungepolitikken, sundhedspolitikken og beskæftigelsesstrategien.

Målgrupper

Strategiens målgruppe er som udgangspunkt alle børn og unge i Odsherred Kommune, men prioriteres i forhold til indsatser således:

- Elever i 6.-10. klasse, dvs. de unge der står for at skulle vælge og påbegynde en ungdomsuddannelse nu og i den næste 2-3 år frem mod 2015
- Unge i ungdomsuddannelse som er i risiko for ikke at gennemføre uddannelsen
- Øvrige børn og unge i kommunen vha. generelt forebyggende indsatser, langsigtede målsætninger og individuelle foranstaltninger

Ligeledes er alle aktører omkring børn og unge, dvs. skoler, institutioner, forældre, vejledere, ungdomsuddannelsesinstitutioner og kommunale centre omfattet af strategien.

Odsherred Kommune har ingen særlige problemstillinger med unge af ikke-vestlig baggrund, og der ses ikke at være signifikant forskel mellem frafaldet for drenge og piger, om end der er forskel på de uddannelser, som de falder fra på.

Indsatsområder

Projekt Uddannelse til alle i Odsherred Kommune har identificeret en række udfordringer for at unge i Odsherred gennemfører en ungdomsuddannelse. Hvert indsatsområde har følgende underoverskrifter:

- *Baggrund* - Kontekst og nedslag på området
- *Hvad vil vi?* - Overordnede betragtninger om retning, ønsker, hensigter
- *Hvad gør vi allerede?* - Det vigtigste af det nuværende
- *Hvad vil vi gøre?* - Indsatser
- *Hvad skal vi have ud af det?* - Målsætninger og effektovervejelser

Strategien er efter en høringsfase blevet suppleret med en handlingsplan, hvor Projekt Uddannelse til alle i samarbejde med Ad hoc-udvalget og relevante aktører har kvalificeret strategien og bidraget til at konkretisere de mest nødvendige af indsatserne og sætte konkrete mål herfor.

Da de økonomiske midler ikke er ubegrænsede, må initiativerne i de enkelte indsatsområder, jf. ovenfor, prioriteres således, at de unge der allerede er i gang med en ungdomsuddannelse, og de unge der står over for at skulle påbegynde en sådan i nærmeste fremtid, bliver prioriteret på kort sigt, mens midlerne på lang sigt bør fordeles til forebyggende, langsigtede, tidlige indsatser til børn.

Læs mere på nettet

Projekt Uddannelse til alle har lagt en del relevant materiale om projektet samt diverse links til andre hjemmesider ud på www.odsherred.dk/uta.

Godkendelse af strategien

Denne strategi er af Ad hoc-udvalget for Uddannelse til alle indstillet til godkendelse på Byrådets møde den 29. maj 2012.

1. Ungdomsuddannelserne, EUC, Gymnasiet, 10. klasse

Baggrund

Ifølge KL's UTA-anbefalinger er initiativer på ungdomsuddannelserne en af de centrale nøgler til at opnå 95 %-målsætningen. UTA står for Uddannelse Til Alle.

Det er ikke noget problem at få de unge til at tilmelde sig en ungdomsuddannelse. Problemet består i, at der er så mange, der falder fra igen. Frafaldet på især erhvervsuddannelserne er betragteligt.

Det er der flere årsager til. Ungdomsuddannelserne skal i stigende grad favne en bred og meget forskelligartet gruppe af elever, og ude på uddannelserne er det en udbredt oplevelse, at andelen af udsatte unge blandt eleverne er stigende.

Gymnasiefrekvensen i Odsherred er på 39 %, hvilket er et lavt tal på landsplan. En relateret årsag til vores kommunes høje frafald er således, at der i Odsherred Kommune er en stor andel af elever, der - både efter 9. og 10. klasse - vælger en erhvervsuddannelse, og da frafaldet, både på landsplan og i Odsherred, er stort på erhvervsuddannelserne, slår frafaldet på ungdomsuddannelserne i Odsherred Kommune stærkt igennem. Frafaldet fra erhvervsuddannelserne er alle steder op mod fem gange så stort som fra gymnasieuddannelserne.

Ungdomsuddannelserne fremhæver manglen på personlige og sociale egenskaber som mere afgørende for frafaldet end konkrete faglige kundskaber. Temaet om de manglende personlige og sociale egenskaber går igen i Ungeteamets arbejde med administration af *Bekendtgørelse om pligt til uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet*. Det er herigennem tydeligt, at vi mangler et tilbud, der kan fylde kompetencer på de unge i forhold til at uddannelsesparatgøre dem forud for påbegyndelsen af en ungdomsuddannelse og i høj grad også ved frafald og omvalg.

Et væsentligt led i at motivere flere unge til at tage en ungdomsuddannelse er, at der også er uddannelser, de kan deltage på. Det er en årlig tilbagevendende udfordring for en række unge at finde en praktikplads. Samtidig oplever vi, at en række af de lidt mere skrøbelige unge, faktisk en for stor del af de unge i det hele taget, ikke er voldsomt mobile.

Hvad vil vi?

For at mindske frafaldet på ungdomsuddannelserne er det relevant at indgå i en endnu tættere dialog med EUC Nordvestsjælland om:

- Det sociale og pædagogiske læringsmiljø
- Lærernes roller over for de unge
- Praktikpladsproblemet
- Mentorordninger
- Psykologordninger

Det samme gælder - om end ikke i samme grad og på samme måde - for vores dialog med Odsherreds Gymnasium.

Samtidig kan dialogen handle om, hvordan vi får mere prestige og stolthed "bragt ind i" erhvervsuddannelserne, som på landsplan har et imageproblem.

Generelt gælder endvidere, at vi skal overveje, om vi har de rigtige tilbud til de unge eller om der mangler tilbud til dem, der hverken vil tage en gymnasieuddannelse eller en erhvervsuddannelse. Forslag til indhold på "den tredje vej": kreative fag, alternative fag, teknologifag m.v.

Hvad gør vi allerede?

Et psykologprojekt i UPCN - Ungdomsuddannelsernes Psykologiske Center Nordvestsjælland - er en succes: 80 % af de børn og unge med begyndende og lette psykiske problemer, som modtog psykologhjælp for ikke at havne i mere vidtrækkende problemer, var stadig i uddannelse eller på skole ved skoleårets afslutning. Projektet er bevilget fortsat driftsstøtte fra Odsherred Kommune og dækker en væsentlig del af behovet for hjælp til sårbare unge i uddannelse.

Odsherred Kommune har i flere omgange etableret forløb til SOSU-uddannelserne. Forløbet er etableret i samarbejde med SOSU-skolen, og dele af undervisningen har været afviklet lokalt i Odsherred Kommune. Lignende tiltag kan formentlig etableres i forbindelse med afvikling af (dele af) andre uddannelser eller i forbindelse med udvikling af nye uddannelser.

VASAC Odsherred har fra skoleåret 2011 udbudt den 3-årige Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse STU, som retter sig mod udviklingshæmmede og andre unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse. Uddannelsen kan påbegyndes efter undervisningspligtens ophør eller efter 10. klasse, og inden den unge fylder 25 år, og den planlægges individuelt med forløb i op til 3 år.

Vi vurderer løbende behovet for kampagner rettet mod at aktivere virksomhedernes sociale ansvar eller mere konkrete kampagner, fx i forhold til at ansætte voksenlærlinge.

Kommunens rusmiddelteam har vi i samarbejde med Holbæk og Kalundborg kommuner søgt og fået midler fra Sundhedsstyrelsen til et 3-årigt projekt i 2012-14 med navnet *Ung uden rus*, hvis formål det er at motivere unge under uddannelse til at *fravælge rusmidler og fastholde deres uddannelse*.

Job og Voksen etablerer i samarbejde med UU og EUC en uddannelsesmentorordning, som skal varetage overgangen fra grundskolen til ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Hvad vil vi gøre?

Indsatser:

- a) Kommunens nye differentierede 10. klasse-tilbud skal være bedre til at favne de elever, der ønsker sig "en almindelig 10. klasse" med almindelige 10. klasse-tilbud, en god valgfagspalet og udvidede praktikpladsforhold. Gym10 og 10. Erhverv opfylder ikke behovet hos alle de unge, der har behov for at forberede et studievalg med et 10. skoleår. Det skal de to retninger fremover kunne, uden at der skal oprettes et tredje tilbud.
- b) I 10. klasse-tilbuddene skal vi sikre et særligt stort fokus på brobygningsforløbene, således at valget af 10. klasse-retning ikke bliver altafgørende for det fremtidige studievalg.
- c) I et samarbejde mellem kommunen og ungdomsuddannelsesinstitutionerne skal vi understøtte en løbende og mere systematisk dialog om frafald, frafaldsprocenter og årsagerne til frafald. Der skal udarbejdes en plan for, hvordan samarbejde og dialog iværksættes og gennemføres.
- d) Vi skal have fokus på studiemiljøet på ungdomsuddannelserne, hvor fraværet af en "stamklasse" er en stor udfordring for de unge, som har behov for tryghed og nærvær i uddannelsen.
- e) De unge med behov for hjælp, fx læse-stave-hjælp, skal have alle redskaber og værktøjer klar umiddelbart efter at være begyndt på ungdomsuddannelsen.
- f) Vi skal om muligt udvide UPCN-tilbuddet til også at gælde 10. klasse.
- g) Gymnasiefrekvensen skal hæves, da der i fremtiden vil være brug for endnu flere, der tager en videregående uddannelse, samtidig med at frafaldet fra gymnasiet generelt er lavt.
- h) Vi skal i dialogen med EUC og gymnasiet opfordre de to institutioner til at opprioritere informationen til de unges forældre og etablere en bedre kontakt mellem uddannelserne og forældregruppen.
- i) Vi skal give vejlederne på UU bedre redskaber til at forstå de unges sociale og personlige problemer, hvilket også er nyttigt i forhold til grundskolernes tiltagende og nødvendige inkludering af børn med særlige behov - dette fx i form af kurser i kognitiv vejledning.
- j) Vi skal overveje mulighederne for at udvikle "erhvervspraktikker", som løbende kan medvirke til at tilpasse den enkeltes forventninger til jobbet efter uddannelsen, så eleven løbende gennem uddannelsen kan relatere denne til det efterfølgende jobmarked.
- k) Vi vil i samarbejde med uddannelsesinstitutioner og virksomheder udvikle nye veje til at løse udfordringerne med manglende praktik- og uddannelsespladser. P.t. er flere modeller under overvejelse, men det kan fx være aftaler med uddannelsesinstitutioner om forlagt undervisning og aftaler med uddannelsesinstitutionerne om at udvikle nye uddannelser rettet mod turismebranchen eller de mange bo- og opholdssteder i Odsherred Kommune
- l) Vi skal bruge vores styrkeposition, altså de små håndværksvirksomheder, hvor en del håndværkere "lige om lidt rammer pensionsloftet", og satse på mulighederne inden for dem
- m) Vi vil gå i dialog med ungdomsuddannelserne, særligt EUC, i forhold til at lade os inspirere af uddannelser, som har gjort store fremskridt i forhold til at mindske frafaldet.

Det kan eksempelvis være Mercantec i Viborg, som har nedbragt frafaldet fra 30 % til 12 % ved at gennemføre en række tiltag, bl.a. bedsteforældrekorps (mentorordning), idræt i undervisningen og udviklingen af et bedre studiemiljø.

- n) Vi vil opfordre Odsherreds Gymnasium og EUC til at øge deres samarbejde med nabo-gymnasier og HHX/HTX-tilbud med det mål at kunne udbyde en bredere fag- og uddannelsesrække, fx en lokal HF og HHX.
- o) Hvis der ikke var nogen grænser for kommunens indflydelse, burde den såkaldte ”1. skoleperiode” på erhvervsuddannelserne genindføres, da den giver mulighed for at træffe et mere kvalificeret valg af fremtidig studieretning.
- p) Vi skal oprette et Odsherred Ungdomsuddannelsescenter, som skal være en samlende og fleksibel institution for flere eksisterende tilbud, samtidig med at en ny kursusportefølje udvikles. Tanken er, at hvis man som ung i Odsherred ikke er i gang eller færdig med en ungdomsuddannelse eller efter endt grundskole ikke er uddannelsesparat, er man tilknyttet OUC.

Dette supplerer beslutningen fra Børne- og Uddannelsesudvalgets møde den 13. december 2010: *Ungepakke II. Orientering om udmøntning i Odsherred Kommune:*

- Alle 15-17-årige skal følge deres uddannelsesplan
- Uddannelsesplanen kan indeholde andre udviklende aktiviteter end egentlig uddannelse
- Børnefamilieydelsen omlægges til en ungeydelse for de 15-17-årige. Kommunen kan stoppe udbetalingen af ungeydelsen, hvis den unge ikke følger uddannelsesplanen.
- Unge skal kunne få vejledning døgnet rundt gennem vejlederhotline, og de kan få hjælp gennem chat, sms eller andre virtuelle redskaber.
- Hver ung skal følges tæt, så en lampe blinker rødt, hvis en elev falder fra en uddannelse. Administrative databaser skal samkøres i en ungedatabase
- Fremover vurderes alle unges uddannelsesparathed før optagelse på en ungdomsuddannelse.
- Kommunen skal støtte op om unge, der er i risiko for at falde fra deres uddannelse, blandt andet med mentorstøtte.
- 10. klasse anses som begyndelsen på en erhvervsuddannelse.

Hvad skal vi have ud af det?

De unge skal i højere grad kunne fastholdes og gennemføre en ungdomsuddannelse. Målet med indsatserne ovenfor er at se en markant nedgang i frafaldet især på erhvervsuddannelserne.

De unge skal slet og ret have bedre mulighed for at kunne forberede sig på at kunne træffe de rette valg.

Uddannelsesudbuddet til unge odsinge skal gøres så bredt som muligt, og vi skal også til de lidt mindre mobile unge kunne tilbyde en vifte af uddannelser.

Flere virksomheder skal tage deres del af opgaven i forhold til at skaffe praktikpladser til unge.

Virksomhederne skal blive mere opmærksomme på, hvordan de kan hjælpe unge ledige videre i livet.

2. Unge i ufaglært arbejde eller på offentlig forsørgelse

Baggrund

I januar måned 2011 var der i alt 350 fuldtidsledige kontanthjælpsmodtagere i Odsherred Kommune i alderen 18-29 år, svarende til knap 13 % af arbejdsstyrken i den pågældende aldersgruppe. Blandt kommunerne i Østdanmark er det kun Lolland Kommune, der overgår Odsherred med en andel på 16 %. I den anden ende af skalaen befinder Frederiksberg Kommune sig med en andel på 3 %.

En stor del af de unge i Odsherred Kommune har en relativt dårlig uddannelsesbaggrund, også sammenlignet med andre kommuner med samme socioøkonomiske vilkår. Således har hele 89 % af 338 unge kontanthjælpsmodtagere omfattet af en 2011-COWI-undersøgelse kun en folkeskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse. Yderligere viser undersøgelsen, at en betydelig del af de unge "hænger fast" på offentlig forsørgelse, hvis ikke de hurtigt efter, at de melder sig ledige, kommer i gang med enten arbejde eller uddannelse.

I alt har godt 40 procent af de omtalte 338 kontanthjælpsmodtagere fra analysen psykiske problemer. Knap hver fjerde har en psykisk diagnose, mens knap hver femte har psykiske problemer uden en diagnose.

Hvad vil vi?

I forhold til målgruppen vil vi sikre, at alle efter afsluttet indsats er enten i job eller uddannelse.

For en del af gruppen vil det være nok at følge dem gennem den normale indsats, indtil de begynder en uddannelse, men for andre grupper vil en løbende tæt kontakt være nødvendig, også selvom de er tilmeldt og begyndt på en uddannelse.

Derudover skal den uddannelsesparate del af de unge "fanges ind", og det skal sikres, at de kommer i gang med - og fastholdes på - en ungdomsuddannelse.

Gruppen af unge, der ikke umiddelbart er parat til deltagelse i en ungdomsuddannelse, skal samles op, og der skal arbejdes med at gøre dem klar til, at også de kan få en ungdomsuddannelse. For nogle af disse vil vejen være lang, men det bør ikke give anledning til at ændre fokus: Job og uddannelse er målet.

Hvad gør vi allerede?

Der er p.t. en bred vifte af indsatser i gang for unge ledige, bl.a.:

- Uddannelsesforberedende virksomhedspraktik
- Motivation og afklaring i forhold til udarbejdelse af uddannelsesplan
- FVU-screening og undervisning
- Særligt tilrettelagt individuelle uddannelser (STU/USB)

- Straksaktivering og løntilskud
- SOSU-kurser i samarbejde med SOSU-skolen
- Projekt målrettet unge mødre
- EVA-projekt med fokus på mere effektiv anvendelse af virksomhedsrettede mentorer
- EGU - praktisk og individuel erhvervsgrunduddannelse i samarbejde med NVPro

Hvad vil vi gøre?

Indsatser:

- a) En stor del af indsatsen for unge kører i normal drift. Denne del af indsatsen vil løbende blive justeret, men der er behov for at udvikle indsatser for især gruppen af unge med psykisk lidelser. Gruppen er stor i Odsherred - desværre også blandt de unge - så der er brug for en massiv indsats.
- b) Jobcentret vil i 2012 prioritere ressourcerne således, at det bliver muligt at etablere mere intensive kontaktfølger for udvalgte grupper af unge. Det kan konkret ske ved individuelle opfølgningssamtaler, fx hver måned frem for blot hver 3. måned som loven foreskriver, eller det kan ske ved gruppeforløb eller gennem brug af mentorer.
- c) De to store projekter i 2012 bliver dels at implementere et såkaldt forandringsteori-projekt² samt udvikle indsatsen over for de psykisk skrøbelige unge. Konkret arbejdes der bl.a. med at implementere arbejdsmetoder og viden fra projektet "Med drømme som mål", der i sin nuværende form afsluttes ultimo 2011 og har arbejdet med at udvikle en tværfaglig tilgang til en borgers møde med det sociale område i kommunen (se www.odsherred.dk/meddroemmesommaal). Viden og metoder vil blive organiseret, så der sikres en sammenhængende indsats over for den unge med deltagelse af Børn og Familie, Sundhedscentret, Socialpsykiatrien, Job- og Vokscentret samt ikke mindst netværket omkring den unge.
- d) Endvidere bør det overvejes, om det spirende lokaldemokrati, og den aktivering af det lokale frivillighedsarbejde som det medfører, kan anvendes i arbejdet med visse af de unge ledige. For eksempel kan vi etablere støttende netværk i forhold til nogle grupper af psykisk unge, ligesom visse opgaver i lokalsamfundet måske kan løftes af ledige. Kan aktiveringen af ledige knyttes tættere til lokalsamfundet, vil det formentlig også blive opfattet som langt mere meningsfuldt.

Hvad skal vi have ud af det?

Vi skal have det ud af det, at alle unge skifter en offentlig ydelse ud med job eller uddannelse. Hvornår målet nås, vil være afhængigt af hvilke udfordringer den enkelte unge står med, men

² Jobcentret har i efteråret 2011 gennemført et forandringsteori-projekt i forhold til indsatsen for unge ledige. Projektets mål er at forbedre ungeindsatsen i Job- og Vokscentret ved systematisk at dokumentere sammenhængen mellem mål, resultater og indsats og dermed opsamle og lagre viden om, hvad der virker samt synliggøre resultaterne. Med projektet skabes fælles mål, fælles "billeder" af målgrupperne og en fælles opfattelse af, hvad der skal til for at nå målene. Det skaber dermed også en fælles forståelse for, hvad der skal til af enkeltindsatser - skridt på vejen om man vil - for at nå de overordnede politiske mål. Projektet er en markant anden måde at arbejde med borgerne på, men har allerede vist sin styrke i foreløbig tre andre jobcentre.

for alle unge vil forandringsteoriprojektet sikre en progression og en løbende justering af indsatsen i takt med evalueringerne viser, hvad der virker. Effekten for gruppen vil vise sig som enten øget motivation for at finde et arbejde eller blive i uddannelse og/eller et øget efterspørgsel efter medarbejdere fra denne gruppe.

3. Tværgående og hurtig indsats

Baggrund

Alle næsten uden undtagelse efterlyser mere viden, mere samarbejde, mere fællesskab. Det er positivt. Det er en anledning til at udarbejde mere formaliserede arbejdsgangs- og procedurebeskrivelser mellem områdets interessenter, end tilfældet er i dag. Det er en anledning til at vidensdele og erfaringsudveksle mere.

På beskæftigelses- og uddannelsesområdet har indsatsen de tidligere år været præget af jagten på mere kortsigtede gevinster, fx en stor fokus på hjemtagelse af korrekte refusioner. Men uddannelsesindsatsen er ikke en kortsigtet indsats. I takt med at kommunens økonomiske situation er blevet bedre, bør blikket derfor løftes i retning af større fokus på de længerevarende effekter af indsatsen.

Hvad vil vi?

Vi vil styrke netværk på tværs af ungeområdet og skabe bedre muligheder for hurtig indsats. Der skal være uhindret og hurtig adgang til relevante voksne, når en ung har behov for hjælp og støtte, sådan at den unge oplever et "finmasket net", når livet er sårbart og svært.

De fagpersoner, der arbejder med unge i Odsherred, skal kunne håndtere både relationer og arbejdsmetoder, der understøtter de unge, herunder både pædagogisk og psykologisk.

Der bør tales mere *med* den enkelte unge end *om* den unge.

Vi vil sikre, at Odsherred Kommune, som vejleder, rådgiver, indsatsafvikler og indsatsindkøber, myndighedsperson m.v. altid har fokus på, om de indsatser, som vi igangsætter over for og/eller i samspil med borgerne, virker.

Vi vil gøre det til en vane altid at opstille så klare og målbare succeskriterier for en indsats som muligt, *inden* vi igangsætter den. Dermed kan vi sikre en opsamling af viden og et solidt fundament for at udvikle vores indsats på et kvalificeret grundlag.

Hvad gør vi allerede?

Ungeteamet i Odsherred Kommune, som er tværfagligt sammensat og blev nedsat pr. 1. januar 2011 som direkte opfølgning på vedtagelsen af Ungepakke II, har et stort ansvar for at alle unge gennemfører den uddannelse, der passer til hver enkelt af dem, ofte under individuelt tilpassede rammer.

Deltagelse i tværfagligt samarbejde er obligatorisk og betragtes som en arbejdsmetode, der er integreret i det socialfaglige arbejde i Odsherred Kommune. I det reviderede grundlag for tværfagligt samarbejde i Odsherred Kommune er der lagt vægt på, at det tværfaglige samarbejde foregår på tre niveauer:

- *Det overordnede niveau* via den overordnede tværfaglige gruppe
- *Det løbende koordinerende i distriktet* via den permanente tværfaglige gruppe
- *Det specifikke i forhold til den enkelte sag* via den lille tværfaglige gruppe og ad hoc-grupper omkring enkeltsager

Fagcenter for Børn og Familie har indledt implementeringen af den socialfaglige metode Integrated Children's System (ICS), som er udviklet i England på baggrund af forskningsbaseret viden om børn og unges udvikling. Når sagsbehandlere anvender ICS, får sagerne samme struktur, da de bygger på samme solide faglige grundlag. Det gør det nemmere at overtage sager fra kolleger eller andre kommuner med samme systematik og nemmere for nyuddannede at komme i gang med sagsbehandlingen. Den faglige kvalitet betyder desuden, at barnets behov afdækkes mere præcist, hvilket gør det nemmere for kommunen at iværksætte en indsats, der matcher behovet, hvormed kommunen undgår at revisitere.

Fagcenter for Børn og Familie har taget initiativ til oprettelse af en "tænketaank" om forebyggende foranstaltninger.

Fagcenter for Børn og Familie er i gang med at ændre overordnet strategi for de støtteindsatser, der etableres i de enkelte sager, fx støtte-kontaktpersoner, familiebehandling og praktisk pædagogisk indsats i hjemmet, således at de fremover satser på at kunne give disse i eget regi frem for at købe dem i privat regi. På den måde forventes en større fleksibilitet og bedre kvalitetssikring.

Jobcentret har i efteråret 2011 gennemført et forandringsteori-projekt i forhold til indsatsen for unge ledige. Projektets mål er at forbedre ungeindsatsen i Job- og Voksencentret ved systematisk at dokumentere sammenhængen mellem mål, resultater og indsats og dermed opsamle og lagre viden om, hvad der virker samt synliggøre resultaterne. Med projektet skabes fælles mål, fælles "billeder" af målgrupperne og en fælles opfattelse af, hvad der skal til for at nå målene. Det skaber dermed også en fælles forståelse for, hvad der skal til af enkeltindsatser - skridt på vejen om man vil - for at nå de overordnede politiske mål. Projektet er en markant anden måde at arbejde med borgerne på, men har allerede vist sin styrke i foreløbig tre andre jobcentre.

Jobcentret har endvidere tilmeldt sig arbejdet med en ny evalueringsmodel, der søger at samle erfaringer på tværs af jobcentre om, hvad der virker og ikke virker for konkrete målgrupper. Modellen giver, når de er sat ordentligt i drift, mulighed for at "forhåndsteste" eventuelle tiltag for, om de andre steder har givet gode resultater. Det er tanken, at også eksterne leverandører af tilbud til ledige skal forpligtes på at levere data til modellen samt forpligte sig på at lade sig evaluere.

Hvad vil vi gøre?

Indsatser:

- a) Ad hoc-udvalget for Uddannelse til alle har besluttet, at der skal oprettes en mentorordning med henblik på at elever, der mangler en fortrolig voksen til at støtte dem i valget og gennemførelsen af en uddannelse og andre af ungdomslivets spørgsmål, kan få en mentor tilknyttet. Mentorordningen skal være funktionel primo 2012, efter at mentorerne er blevet udvalgt og uddannet. Mentorkorpset vel bestå af frivillige, der ud over en indledende uddannelse støttes af løbende supervision og koordinerede netværksmøder. De unge skal kunne få tilknyttet en mentor så tidligt som i 7. klasse, og en mentor kan følge en ung så længe, det er ønskværdigt for alle parter og så længe som til en ungdomsuddannelse er afsluttet.
- b) Der skal være et endnu tættere samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, jobcenter og virksomheder, sådan at der hele tiden er en bred vifte af uddannelses- og arbejdsmuligheder for unge i Odsherred.
- c) Alle ansatte i Odsherred Kommune skal vide, at de har handlepligt, når de formoder, at en ung har behov for hjælp og støtte.
- d) De lærere, pædagoger, vejledere og andre faggrupper, der har den tætte kontakt til børn og unge, skal aktivt koordinere deres hjælp og støtte over for disse børn og unge og over for hinanden, således at relevante oplysninger altid er tilgængelige. En klar tovholderfunktion - som repræsenterer én indgang til det sociale - er en måde at nå helt i mål.
- e) Overgange fra daginstitutioner til skolerne og fra skolerne til ungdomsuddannelsesinstitutionerne bør i højere grad end i dag være præget af forberedelse, systematik, tryghed og forventningsafstemning.
- f) Kommunen bør samarbejde med områdets virksomheder for at sikre, at de unges arbejde fører de unge videre til uddannelse og at de unges uddannelse fører videre til arbejde
- g) Skolerne og SFO'erne bør undersøge mulighederne for at samarbejde med frivillige og med lokalsamfundet for også at have undervisning, motion og relevante aktiviteter "på skemaet" efter skoletid.
- h) Vi skal arbejde målrettet for at skabe særlige, tværfaglige ungdomsuddannelsesmiljøer for de unge, både i Odsherred og på de uddannelsesinstitutioner, der ligger uden for Odsherred Kommune.
- i) Vi skal sikre et bedre og mere smidigt flow af oplysninger mellem relevante aktører i nødvendigt omfang. Der bør være flere faste arbejds gange for de særligt vanskelige familiesager med mange interessenter

Hvad skal vi have ud af det?

Målet med en styrket tværgående og hurtig indsats er naturligt nok, at borgeren oplever en smidig, rettidig, logisk og sammenhængende sagsbehandling. Det kan vi måle på.

Et dynamisk kompetencekatalog på området skal give den enkelte socialrådgiver, lærer, pædagog, vejleder, psykolog m.v. bedre muligheder for at iværksætte hurtige og effektive tiltag.

Implementeringen af Ungeteamet skal sørge for, at bevisligt færre unge optræder som ”uden for uddannelse”, og at de der gør, hurtigst muligt kommer i gang (igen).

I dag er vi ikke gode nok til at vælge den rigtige indsats *første gang*. Det skal vi være, fordi det er bedre for borgerne og fordi det er det langt mest omkostningseffektive. Endvidere betyder opsamlingen af viden om effekterne af indsatserne også, at vi løbende forbedrer vores eget grundlag at udvikle nye indsatser på.

Den samlede *tværgående* indsats skal i højere grad understøtte målene, og ressourcerne skal udnyttes effektivt.

4. Tidlig indsats

Baggrund

Alle undersøgelser peger på, at de tidlige barneår er af afgørende betydning for et barns unge- og voksenliv. Det kan såvel menneskeligt som økonomisk "betale sig" at sørge for, at vores børn får en sund og tryk start på livet. Gennem en tidlig indsats kan samfundet bidrage til at bryde de negative mønstre, som er forbundet med ulighed.

Alle anbefalinger lyder samtidig på, at hurtig reaktion og tæt og tillidsfuld voksenkontakt over for fravær og misbrug er den bedste måde at få de unge på rette spor igen.

Hvad vil vi?

I Odsherred Kommune er vi altid klar med støtte og hjælp til de børn og unge, som har behov for det.

Vi er tilmed ikke tilbageholdende med at tale om handle på negativ social arv, *før* belastningen er fremadskreden og tydelig. Der skal allerede fra sundhedsplejen, dagplejen og daginstitutioner støttes relevant og målrettet op om de børn og forældre, som vi vurderer har behov for det - altid med fokus på barnets behov.

Når et barn eller en ung har en begyndende uhensigtsmæssig adfærd, hvad enten den er uhensigtsmæssig for dem selv eller for omgivelserne, skal der straks gribes ind, og forældrene skal inddrages for at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Dagtilbud, SFO'er og skoler skal være inkluderende over for alle børn, og de børn der behøver særlig hjælp og støtte, vil næsten altid kunne modtage denne hjælp og støtte i Odsherred.

Og så bør vi arbejde mere med i en ung alder, allerede med de yngre klassetrin eller tidligere endnu, at sætte fokus på "hvad drømmer du om at blive?"-spørgsmålet. Børn og unge skal vide, hvorfor de skal lære det, de skal lære, skal "føle kicket", skal forstå hvad der skal til for at nå drømmen. Vi har en forpligtelse til at vække lysten i *alle* børn og unge til at blive til noget.

Hvad gør vi allerede?

Igennem en årrække har Odsherred Kommune haft fokus på at etablere tiltag, der har til formål at støtte udsatte børn og unge med særlige behov så tidligt som muligt, efter at vi har konstateret deres behov og/eller vanskeligheder. Følgende tiltag er etableret:

- Sundhedsplejen har særligt fokus på behovsbørn, der følges særligt
- Børn og Familie og Børnesundhed arbejder med fokus på tidlig tilknytning og relationer (spædbørnsteam).
- Dagtilbudsstrukturen er tænkt inkluderende med specialdagplejere og mild specialisering i dagtilbud
- Der er fokus på overgange mellem dagtilbud og skole

- Folkeskolerne har fokus på inklusion - og alle skoler arbejder målrettet med AKT og LP
- Der følges systematisk op på fravær i folkeskolerne
- Der er adgang til åben anonym rådgivning for alle hver uge
- Børn og Familie har fokus på forebyggelse og anbringelsesforebyggende tiltag
- Der tilbydes samtalegrupper til børn i vanskelige livssituationer (sorg, alkohol i familien m.v.)
- Socialpsykiatrien har forpligtet sig til i 2012 at igangsætte et aktivitetstilbud til psykisk sårbare under 30 år
- Der er etableret en tværfaglig organisering, der omfatter alle fagpersoner i Odsherred Kommune, der er omkring en familie

Hvad vil vi gøre?

Indsatser:

- a) Der skal øget fokus på effekten af de tiltag, der iværksættes omkring et barn eller familie, og der skal ændres i indsatsen, hvis den ikke har den nødvendige effekt for barnet.
- b) Der skal være et tættere og mere systematisk samarbejde mellem børne- og voksenområdet, for overgangen fra 17 til 18 år er for besværlig, og der skal iværksættes konkrete projekter, der har til formål at fremme dette.
- c) Barnets og familiens netværk skal inddrages tidligere og mere systematisk i at afhjælpe vanskeligheder omkring et barn eller barnets familie. Al afklaring skal være sket i grundskolen - på ungdomsuddannelsesinstitutionerne er det for sent.
- d) Der etableres et mentorkorps, der består af frivillige, der kan tilbydes alle børn med behov for det fra 6. klasse til ungdomsuddannelsen er afsluttet.
- e) Vi følger altid op på fravær fra skole og uddannelse: Vi skal reagere over for den enkelte unge, så snart der konstateres bekymrende fravær.
- f) Vi skal skabe en kultur, hvor de fagpersoner, der omgiver børn "tør" se de vanskeligheder, som et barn har, så der altid reageres, når et barn har brug for hjælp.
- g) Kommunen har hidtil koncentreret Misbrugsteamets arbejde og brugt dets kompetencer på voksne (18+) med et misbrug (går nogen gange ned til 16 år), men der er behov for at:
 - i. gentænke den nedre aldersgrænse i flere tilfælde end i dag, altså bruge kompetencerne også på en endnu yngre gruppe unge
 - ii. samarbejde med SSP, skolerne, PPR m.v., dvs. arbejde mere forebyggende også i enkeltsagerne og ej "kun" generelt
 - iii. opbygge et egentlig procedureberedskab på området

Hvad skal vi have ud af det?

Målet med den tidlige indsats er at forebygge og dermed forhindre en forværring senere hen. Vi skal derfor, selv om det ikke er nemt, kunne konstatere en nedgang i særligt vanskelige og langvarige sager.

Er der tale om et fravær, der skal registreres, så må der ikke - selv i vanskelige sager - gå mere end højst to uger, før barnet eller den unge eller den unge er tilbage igen, enten samme sted eller et nyt.

5. Ungdomskultur, ungeliv og fritidsarbejde

Baggrund

Odsherreds unge har over en bred kam og på mange områder gode forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse. For eksempel: Naturen er lige uden for bagdøren, vi har trygge institutioner og lokalsamfund, og vi har et aktivt forenings- og frivillighedsliv.

Men Odsherreds unge har også gennem længere tid manglet fritidstilbud rettet mod netop dem, en ungdomsskole og ungdomsklubber der kan give samvær og sammenhold på tværs af skoleklassegrænser og geografi. På det område ligger vi milevidt bag landets øvrige kommuner.

Det er en yderst vigtig platform for vores ungdomsarbejde, at vi har en velfungerende ungdomsskole og et velfungerende ungdomsklubliv, der favner meget bredere end de "obligatoriske institutioner" som skole og UU. I klubben og ungdomsskolen kan de unge møde andre unge med vidt forskellig baggrund, danne netværk og lade sig inspirere til fremtidens svære valg.

De sundhedsprofiler der udarbejdes på alle folkeskoleklasser i kommunen viser, at de unge har tre store gennemgående udfordringer:

1. Mange unge føler sig ensomme
2. Mange unge har ikke en fortrolig voksen
3. De unge er samlet set meget risikovillige i forhold til fx alkohol og andre rusmidler

Disse udfordringer kan imødegås ved at de unge har aktiviteter og steder, hvor de mødes, lærer, har det sjovt, slapper af og udvikles i et miljø som *tilvælges*, og hvor voksne har en anden rolle end de lærere, pædagoger, forældre, trænere, vejledere og andre, som de unge ellers møder og stifter bekendtskab med.

Samtidig kan vi arbejde på at sikre, at så mange unge som muligt får mulighed for at møde erhverslivet som en aktiv medspiller i deres alsidige udvikling. Denne interaktion skal være positiv, udviklende og ikke mindst give fuldt fokus på skole/uddannelse hos den unge.

Hvad vil vi?

Ungdomsskolen og ungdomsklubberne skal kraftigt revitaliseres, så de vækker de unges nysgerrighed efter et bredt udbud af aktiviteter, og de skal samle de unge i Odsherred og give dem vide rammer for at danne sunde sociale netværk.

Vi skal støtte de unge i de initiativer og aktiviteter, de selv ønsker at sætte i gang og involverer sig i, når det gælder deres fritidsliv.

Vi skal sørge for, at de unge har let adgang til rådgivning, når det drejer sig om at vælge uddannelse og træffe andre vigtige beslutninger i ungelivet.

Unge skal forvente at blive kontaktet af voksne, når der er selv små tegn på mistroivsel, og vi vil her også gerne have erhvervslivet med på banen i forhold til unges udvikling og uddannelse.

Vi vil således skabe en ungdomsskole og klubstruktur, hvor vi kan tilbyde et højt niveau af aktiviteter i gode rammer, hvor en ungekultur kan udvikle sig positivt. Dette skal gøres ved at:

- Udnytte de midler, der allerede er afsat til området langt mere effektivt og om muligt ved at afsætte flere midler, således at vi kommer op på siden af kommuner, vi sammenligner os med på andre områder
- Tage udgangspunkt i de bedste ideer fra andre kommuner, og så tilpasse og videreudvikle
- Finde de rigtige lokaliteter
- Finde de rigtige voksne, der kan gøre en forskel
- Indtænke muligheden for nemmere transport (ungdomsskolebusser)
- Inddrage de unge i en brugerdrevet innovations- og inddragelsesproces
- Invitere det frivillige og erhvervslivet med
- Huske at ungekultur kommer af børnekultur - og at kulturinstitutionerne har tilbud til og ønsker at udvikle tilbuddene til de to grupper

Vi vil indlede en dialog med Erhvervsrådet og med erhvervslivet om unges fritidsarbejde og karrieremuligheder.

Hvad gør vi allerede?

Der er nedsat en tværgående gruppe, der udarbejder et forslag til en struktur baseret på førnævnte temaer. Gruppens forslag behandles politisk ultimo 2011.

Landet - Should I Stay or Should I Go?, som er et samarbejde mellem Odsherred Teater, Odsherred Bibliotek og Odsherreds Kulturhistoriske Museum, har med succes udforsket og udfordret vores ungekultur gennem involverende processer, dataproduktion og forskellige dialogformer med de unge. Dette projekt er der stadig livligt liv i.

Hvad vil vi gøre?

Indsatser:

- a) Alle dele af kommunen, de der arbejder professionelt med børn og unge, de administrative fagcentre, politikere, frivillige og borgere, må generelt støtte op om planen og sikre, at vi kan komme så langt som muligt i forhold til at skabe et attraktivt tilbud for vores unge.
- b) Vi skal sørge for, at der også om eftermiddagen og om aftenen er meningsfulde aktiviteter for områdets unge at gå til og tage sig til. Ungdomsskole, klubber og øvrige tilbud, også efter skoletid på vores skoler, skal nytænkes og udvikles.

- c) Vi vil bruge et fremtidigt ungdomstilbud til at understøtte udviklingen af ”uformelle” kompetencer hos de unge, primært de sociale og personlige kompetencer, som det er svært at tilegne sig andre steder og som i høj grad efterlyses af ungdomsuddannelserne.
- d) Hertil vil vi arbejde med at implementere et system til validering af disse uformelle kompetencer. OCN-systemet (Open College Network) er en oplagt mulighed.
- e) Hvis OCN implementeres, vil vi arbejde på at udbrede dette til at omfatte så mange steder som muligt, hvor unge lærer, fx foreninger, fritidsarbejde, produktionsskoler og uddannelser, herunder særligt STU.
- f) Vi vil i dialogen med Erhvervsrådet og erhvervslivet fokusere på at:
 - i. begrænse den samlede ugentlige tid, man kan være beskæftiget med fritidsarbejde, således at man som ung har tid til skole, lektier og socialt liv
 - ii. sikre at virksomhederne har fokus på at unge ufaglærte ikke bliver hængende hos dem, men at der stilles krav om at begynde på en uddannelse, hvis de skal blive i virksomheden på sigt; og at man generelt ikke ansætter unge ufaglærte i permanente fuldtidsstillinger.
 - iii. sikre at unge i sæsonarbejde i turistsæsonen ikke arbejder mange timer ugentligt og ikke arbejder i skoletiden efter skole/studiestart.
 - iv. få oplysningskampagner og/eller præmieringsordninger rettet mod virksomheder med henblik på at sikre indtag af flere (ledige) unge
 - v. bruge sociale klausuler i Odsherred Kommunes indkøbsstrategi

Hvad skal vi have ud af det?

Et rigt ungdomsliv giver mulighed for at unge kan trives og udvikle den selvtillid, det selvværd og de personlige kompetencer, der efterlyses på ungdomsuddannelserne. Ungdomsuddannelserne vil kunne se og måle det på fraværet, især det fravær, der sker først på uddannelsen.

Samtidig skal vi skabe en platform for det generelle ungdomsarbejde, hvor bl.a. vejledere og SSP kan agere.

Så mange unge som muligt skal have en relation til arbejdsmarkedet på en måde, der påvirker deres fokus på uddannelse positivt.

6. Folkeskolen og overgangen til ungdomsuddannelserne

Baggrund

Nogle af årsagerne til de vanskeligheder, der er omkring unges gennemførelse af ungdomsuddannelse, griber tilbage til grundskolen, for de unges grundskoleerfaringer - fagligt og socialt - danner afsæt for deres videre forløb i uddannelsessystemet. Hvis målet er, at 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, er det således særdeles vigtigt at sætte fokus på grundskolens afgørende rolle i at skabe bedre uddannelseschancer for de unge.

Vi har som voksne et afgørende rolle i de unges liv, og vi skal selv være klædt på for at kunne klæde de unge på. Viden og nysgerrighed om uddannelser, teknologi, pædagogik m.v. er en forudsætning for at undervise, lære fra sig og skabe bedre betingelser for uddannelse i Odsherred Kommune. For mange unge bliver unødigt overraskede over de krav - faglige, boglige, praktiske, personlige og sociale - som de bliver mødt med på ungdomsuddannelserne.

De unges forældres viden om forskellige uddannelser og kravene på en arbejdsplads hænger i høj grad sammen med forældrenes egen uddannelse og eget arbejde, en viden der af naturlige grunde ofte er 25-30 år gammel.

I Odsherred Kommune præsterer de fleste af vores folkeskoler samlet set og på de fleste målbar områder under landsgennemsnittet. Også korrigeret for socioøkonomiske faktorer ligger skolernes præstationer under det forventelige niveau.

Hvad vil vi?

Med udgangspunkt i forskningsbaseret viden vil vi sikre, at folkeskolerne i Odsherred Kommune giver det bedst mulige afsæt for at unge kan vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse. Skolerne har en stor metodefrihed, men også et stort metodeansvar, dvs. at man skal kunne forklare hvorfor man anvender de valgte metoder til hvilke børn på et givent tidspunkt og med hvilke forventede effekter.

Skolevæsenet i Odsherred skal have fortsat og fremadrettet fokus på at udvikle nye tilbud og metoder, der matcher de unges behov, så de unge bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Der kan samtidig med rette stilles krav om, at politikerne og den øvrige ledelse bakker op om de større forventninger og de større krav, som vi stiller til hinanden, til skoleledelsen, til forældrene og især til eleverne.

Der skal også være fokus på unge, der klarer sig godt. De kan støttes med legater og andre tiltag, der fremhæver dem som gode rollemodeller for andre unge.

De børn og unge der har særlige udfordringer skal have den nødvendige hjælp hurtigst muligt. Også på skoleområdet er der enighed om, at der bør allokeres flere midler til børn, før de når skolealderen.

Kvaliteten i både inklusion (hjælp i elevens almindelige klasse) og specialtilbud uden for den almindelige skoler/klasser skal sikres.

Hvad gør vi allerede?

Gennem kvalitetsrapporterne har vi vedtaget at gennemføre et antal fælles indsats, der allerede er igangsat og følges nøje:

- Implementering af LP-modellen i alle skoler og kommunale skoletilbud
 - En videreførelse af den nuværende proces med øget fokus på fælleskommunal koordinering og støtte.
- Udvikling og implementering af en fælles portefølje af værktøjer til:
 - Undervisningsstrukturer
 - Relationskompetenceudvikling
 - Klasserumsledelse
- Prioritering af udviklingen af ressourcepersoner og -funktioner
 - Skoleledelse (krav om lederuddannelse og -udvikling)
 - Læsevejledere
 - Naturfagsvejledere
 - AKT
 - Videnscenterfunktioner i forbindelse med specialtilbud

Pjæk og fravær. Skolevæsnet har samlet set fokus på ulovligt fravær gennem målrettet registrering og hurtig indsats.

Vidensdeling. Skolerne er også opmærksomme på indbyrdes at blive bedre til at vidensdele om virksomme initiativer på unge- og uddannelsesområdet.

Specialtilbudsstruktur. Der er gennemført en strukturændring, der har givet nogle færre, større og mere specialiserede tilbud. Derigennem sikres en høj grad af faglighed og stabilitet.

Videnscentre. Vores specialtilbud har oprettet eller er i gang med at oprette ”videnscentre”, der har til formål at formidle den specialviden, der knytter sig til de specifikke områder. Videnscentrene kommer ud på folkeskolerne og hjælper med råd og vejledning til bedre inklusion af elever, der så kan blive i deres almindelige klasser frem for at blive indskrevet i et specialtilbud. Videnscentrene hjælper også med at sluse elever fra specialtilbud tilbage til almindelige skoler.

Erhvervsrådet har etableret et netværk af ressourcepersoner fra erhvervslivet, som stiller sig til rådighed over for skoler og uddannelsessteder, et netværk som løbende vil blive udvidet.

Hvad skal vi gøre?

Indsatsler:

- a) Ad hoc-udvalget har besluttet, at skolerne i Odsherred i skoleåret 2011-12 skal opprioritere UEA-undervisningen (Uddannelses-, Erhvervs- og Arbejdsmarkedsorientering) gennem kurser og årsplaner, et initiativ der skal følges op på i slutningen af skoleåret.
- b) Mere og bedre undervisning i UEA skal hjælpe unge godt og bedre på vej - og også, med løbende kontakt og i et tæt samarbejde med forældrene til de unge, forbedre forældrenes mulighed for at yde den nødvendige kvalificerede hjælp til deres børn.
- c) Skolevæsenet skal sikre, at UEA-undervisningen medinddrager det lokale erhvervsliv i form af virksomhedsbesøg, praktikker og invitationer, samt at erhvervslivet kan være med i UEA-undervisningen på skolerne.
- d) Ad hoc-udvalget har sat gang i et pilotprojekt om brugen af undervisningsassistenter i Vallekilde-Hørve Skole. Dette forsøg skal evalueres og om muligt bredes ud til de øvrige skoler.
- e) Skolevæsenet bør eksperimentere med at undervise ”mere virkelighedsnært”, særligt i de sidste klassetrin som forberedelse til ungdomsuddannelserne, herunder udmønte strategiens ønske om mere brobygning mellem lærerne i folkeskolens ældste klasser og underviserne på ungdomsuddannelserne.
- f) Skolevæsenet bør arbejde med muligheden for at oprette familieklasser, hvor forældre får støtte til at håndtere deres opdragerrolle.
- g) Skolerne i Odsherred Kommune skal sætte initiativer i gang, der styrker børns og unges uformelle kompetencer (sociale evner, sprog, adfærd, disciplin m.v.) og styrker selvtillid og selvværd.
- h) Odsherred bør have et tilbud til de af skolernes overbygningselever, der er ”skoletrætte” og de elever, der har brug for fokus på og udvikling af sociale og personlige kompetencer. Formålet er at give eleverne mulighed for at koncentrere sig om en reduceret fagrække kombineret med praktik og praksisrettede aktiviteter.
- i) Alle skoler skal arbejde med lektiehjælp og lektiecaféer.
- j) Turboklasser i engelsk, dansk og matematik på tværs af overbygningen i periferitimerne eller i ferieperioder kan give et løft til de svageste elever.
- k) Vi skal sørge for, at den strategi der er lagt i forhold til en stærkere, mere specialiseret specialtilbudsstruktur kan fastholdes, uanset hvor økonomien fremover ligger (centralt eller decentralt).
- l) Vi skal ”hive fat i” de unge i risikogruppen i 6.-7. klasse med større konsekvens og sørge for, at der er tillidsfulde voksne uden undervisningsforpligtelser at tale med, som de kan holde kontakt med helt over i ungdomsuddannelserne.
- m) Skolevæsenet skal have fokus på at dele succeserne fra hver af skolerne med hinanden, herunder have bedre styr på, hvem der kan lære fra sig på de enkelte områder.

- n) Vi skal stramme kravene til de individuelle handleplaner/elevplaner i 6.-9. klasse og have systematiserede afklaringsforløb for fokuselever
- o) Skolevæsnet skal bruge folkeskolens skift (mellem indskoling, mellemtrin og udskoling) til at udfordre eleverne på de senere skift, der uundgåeligt kommer i livet, de skift der har større konsekvenser, fx overgangen til ungdomsuddannelserne eller andre livsændringer i voksenlivet - dvs. gøre dem mere robuste.

Hvad skal vi have ud af det?

Lærernes metodevalg skal være evidensbaseret og kunne dokumenteres.

Vi skal flytte fokus fra at udskille det særlige til at styrke den almene undervisning. På den måde kan vi give en bredere elevgruppe bedre forudsætninger for at uddanne sig. Målet er inklusion frem for eksklusion, et parameter vi som kommune kan måle og følge op på.

De elever der har særlige forudsætninger, skal have det bedst mulige tilbud, hvad enten det er hjælp i almindelige folkeskoleklasser eller skolegang i et specialtilbud. Specifik faglighed knyttet til de forskellige problemfelter skal prioriteres og udvikles.

Eleverne i især de sidste klassetrin skal forstå sammenhængen mellem uddannelse og de erhvervs- og jobmuligheder, der følger med. Målet er, at eleverne bliver i stand til så vidt muligt at træffe holdbare uddannelsesvalg. Tallet for afbrudte uddannelser skal ned.

Elevernes målbare standpunkter (afgangsprøver og nationale test) skal forbedres, sådan at vores skoler samlet set præsterer bedre år for år og indledningsvis mindst på niveau med landsgennemsnittet justeret for socioøkonomiske faktorer.

Elevernes trivsel skal forbedres, hvilket skal kunne dokumenteres i skolernes elevsundhedsprofiler og i LP-modellens kortlægningsundersøgelser.

7. Daginstitutionerne og overgangen til grundskolen

Baggrund

En af udfordringerne i Odsherred Kommune er negativ social arv. Forskning viser, at hvis vi skal bryde den på uddannelsesområdet, skal vi starte tidligt, hvilket vi i Danmark har en enestående mulighed for, da størstedelen af vores børn går i en kommunal daginstitution.

Vejen til en ungdomsuddannelse starter i daginstitutionerne.

Hvad vil vi?

Vi skal i Odsherred Kommune udnytte muligheden for at give vores børn en fælles baggrund i form af en sproglig, social og personlig ballast, der sikrer et godt fundament for en god skolestart og et samlet skole- og uddannelsesforløb uanset socioøkonomisk baggrund.

Hvad gør vi allerede?

Seks af kommunens integrerede institutioner arbejder med mild specialisering. Disse opdateres kontinuerligt med særlige uddannelsesforløb. Der er foretaget en grundig evaluering af den milde specialisering, som viser, at ordningen giver rigtigt gode resultater. Samtidig gives der via evalueringen mulighed for at forbedre ordningen på nogle områder.

Vores specialinstitution Tengslemark Børnehave er ligeledes under kontinuerlig opdatering og sikrer, at vi har et optimalt lokalt tilbud til de børn, der har de sværeste forudsætninger. Et nyt tiltag giver nye muligheder for at nogle af børnene herfra kan fortsætte i et lokalt tilbud, når de når skolealderen frem for at skulle helt ud af kommunen. Det sker ved, at der på Nr. Asminstrup Skole og Videnscenter er tilføjet en særlig afdeling kaldet "Spiren".

I Vallekilde-Hørve og i Fårevejle indgår folkeskoler og børnehaver i et projekt om et pædagogisk og undervisningsmæssigt samarbejde om de ældste børn i børnehaven. Formålet er, at man i børnehaven bliver bedre til at forberede skolegangen ved at have fokus på læring og sprog. Formålet er også, at børnehaven sammen med skolen bliver dygtigere til at finde de børn, der er i risiko for at komme i indlæringsvanskeligheder i det kommende skoleforløb, således at de fra starten kan få den nødvendige personlige og faglige støtte.

Kommunens daginstitutioner har som afsæt for en yderligere kvalificering af det pædagogiske arbejde deltaget i et fælles oplæg om betydningen af pædagogisk praksis for børns udvikling af sprog og kompetencer.

Alle daginstitutioner har i efteråret 2011 uddannet en sprogvejleder. Socialstyrelsen har samtidig søsat et initiativ kaldet "sprogpakken", der indeholder efteruddannelse, gå-hjem-møder og undervisningsmateriale om børns sprog. Den efteruddannelse der er i sprogpakke-initiativet går til en anden i hver institution end sprogvejlederen, således at der alle steder er to personer med en specialviden om sprogudvikling.

I Dagplejen lægges der i et samarbejde mellem dagplejere og dagplejepædagoger konkrete handleplaner for børn med særlige forudsætninger. Disse børn tæller for 2 eller 3 børn i normeringen.

Dagplejepædagogen hjælper med indstillinger til eksempelvis ergoterapeut, talehørerekonsulent, børneklubben m.v.

Forældre der ønsker dagpleje til deres børn, bør tilbydes et forbesøg af dagplejepædagog og sundhedsplejerske, således at vi kan give barnet den bedst egnede plads og en målrettet indsats fra starten.

Hvad vil vi gøre?

Indsats:

- a) Daginstitutioner skal arbejde målrettet med læring, læreplaner og voksenstyrede aktiviteter.
- b) Vi skal arbejde mere målrettet, mere tværfagligt, mere lokalt og mere langsigtet med sammenhængen mellem børn, skole, uddannelse og sundhed, herunder bevægelse. Ét af redskaberne er skolernes sundhedsprofiler, som med de nødvendige modifikationer kan videreføres som et tilbud til børnehavebørnene i Odsherred Kommune.
- c) Vi skal udarbejde en mere Odsherred-ensartet systematik ved overgang fra daginstitutioner til skoler, herunder etablere samarbejde mellem AKT-team, naturfagsvejledere og læsevejledere i folkeskolen og tilsvarende pædagoger i daginstitutionerne.
- d) Arbejde med overgangen til grundskolen skal baseres på *konkret* viden om det enkelte barns styrker, udfordringer og udviklingspotentiale. Erfaringerne fra Vallekilde-Hørve Skole og Skolen på Fjorden skal evalueres og, hvis de er positive, udbredes til de øvrige børnehaver/institutioner i Odsherred Kommune.
- e) Kommunen bør undersøge muligheden for at indføre LP-modellen i daginstitutionerne, hvormed vi sikrer et fælles sprog i overleveringen fra daginstitution til grundskolen.
- f) Daginstitutionerne benytter i stor stil forældrene som "frivillige", men kan med fordel benytte og samarbejde frivillige, som ikke samtidig er forældre.
- g) Der kan arbejdes mere målrettet med naturfag, som man gør i skolen, hvilket også er en af Odsherreds styrker og appellerer godt til drengene.

Hvad skal vi have ud af det?

Vi skal have et bedre overblik over det enkelte barns styrker og udfordringer, så der kan arbejdes individuelt og målrettet med barnets læring, udvikling og trivsel.

På mellemlang til lang sigt skal antallet af børn med behov for specialundervisning falde som følge af initiativer på daginstitutionsområdet.

8. Mobilitet og transport

Baggrund

Odsherred Kommune har i tiden efter kommunesammenlægningen nedprioriteret venskabsbysamarbejdet, som især skolerne tidligere var aktive deltagere i. Nogle skoler har holdt fast, men de fleste har sparet studiebesøg og anden udveksling væk.

Men vores børn og unge har brug for meget mere tværkommunalt samarbejde, meget mere indlandslæring og meget mere internationalisering. Vores unge mennesker skal ud ad herredet, ind til byen, ud i landet, ud i verden.

Mobilitet handler dermed både om geografi og fysiske afstande og om psykologi og om at kunne ”flytte sig oven i hovedet”.

Hvad vil vi?

Alle børn i Odsherred skal vide, at der findes mange muligheder uden for Odsherred, og de skal alle opleve, at det er tilladt og muligt at ”gå efter dem”.

De offentlige transportmidler skal være nemme og ligetil at bruge - og så billige, at de ikke hindrer muligheden for at komme rundt, men understøtter den.

Alle unge skal have let adgang til ungdomstilbud i Odsherred, også selv om de ikke ligger i samme by, som de bor.

I en spørgeskemaundersøgelse blandt alle eleverne i kommunens folkeskolars 7., 8., 9. og 10. klasser (december 2010) ses en polarisering i de unges muligheder for at transportere sig rundt i Odsherred. Unge, der bor nær jernbanelinjen eller en af de faste busruter der kører regelmæssigt, udtrykker, at det er forholdsvis nemt at komme rundt i kommunen. De der bor i mindre samfund har ofte op til flere skift af offentligt transportmiddel, inden de når frem til deres bestemmelsessteder, og disse unge problematiserer transporten i høj grad.

Hvad gør vi allerede?

Frikommuneforsøget tema om trafik har bl.a. fokus på unge menneskers trafikale behov.

Odsherred kommune ønsker som en del af forsøget bl.a. at:

- Sætte fokus på Odsherreds centrale placering i forhold til omkringliggende større byer
- Udarbejde en samlet strategi for befordringsområdet med inddragelse af bl.a. kommunale fagcentre, Movia, trafikinteressenter og Region Sjælland, hvor åbne og lukkede ruter tænkes ind i en helhed
- Gøre den offentlige trafik gratis og overskuelig for brugerne, herunder unge

Hvad vil vi gøre?

Indsatser:

- a) Skolevæsnets bør orientere sig mere globalt. Vi skal arbejde på at fjerne mange unges mentale barriere mod at flytte sig ud af kommunen og ud i verden. Dette bl.a. ved at arbejde med venskabskoler og venskabsklasser og inddrage virksomheder med internationale perspektiver aktivt i UEA-undervisningen.
- b) Under alle omstændigheder, og altså uanset om frikommuneforsøget godkendes eller ej, skal unges mulighed for at transportere sig rundt i kommunen (og til uddannelser uden for kommunen) prioriteres, herunder skal vi kigge på at gøre transport billigere for unge. Der skal findes alternativer til de nuværende muligheder.
- c) Vi skal kigge nærmere på ungdomsboliger i nærheden af uddannelsesinstitutionerne, gerne boliger med voksne tilknyttet.
- d) Ad hoc-udvalget har besluttet at oprette en pulje til mobile uddannelsessøgende, så unge, der ønsker sig en ungdomsuddannelse, der ligger uden for normal transportafstand, kan få støtte til transport og evt. indkvartering.

Hvad skal vi have ud af det?

Ved at sikre fri mobilitet blandt de unge, giver vi dem den største mulighed for at deltage i uddannelses- og fritidsaktiviteter på tværs af geografi. Vi vil kunne konstatere, om de faktisk gør det og om vores indsatser på området dermed har den forventede virkning.

Dertil kommer, at de unge vænnes til at flytte sig og får nemmere ved at indstille sig mentalt på at trodse eller overvinde de afstande, der følger af uddannelsesvalget. Vi vil kunne se, om de rykker sig.

Generelt skal vi sikre en voksende internationalisering i uddannelsesforløb og karrierevalg blandt Odsherred Kommunes unge. Flere unge skal som en del af deres folkeskole- og ungdomsuddannelsesforløb krydse kommune- og landegrænser.

Uddannelsesregnskab

Ideen med et uddannelsesregnskab, som var en del af kommissoriet for Projekt Uddannelse til alle, da det blev indledt i januar 2011, er at identificere et mindre antal variable, som er relevante at holde øje med, hvis kommunen vil vide, om det går fremad eller tilbage med antallet af unge, der tager en ungdomsuddannelse. Kort sagt: Hvilke tal skal vi holde øje med, hvis vi vil vide, om det går den rigtige vej?

Ungdommens Uddannelsesvejledning opgør løbende, hvor mange unge der er i uddannelse, hvilke uddannelser de vælger, hvor mange der falder fra m.v. Gennem disse opgørelser og andre relevante regionale og nationale statistiker og prognoser vil vi følge udviklingen.

Der er følgende forslag:

1. Prognosetal for det fremtidige uddannelsesniveau for den seneste afgangsprøveårgang (sammenholdt med tidligere årgange)
2. Det faktiske antal unge pr. årgang, der årligt gennemfører en ungdomsuddannelse
3. Hvor mange unge pr. årgang, der er i gang med en ungdomsuddannelse
4. Hvor mange unge pr. årgang, der:
 - a) Ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse
 - b) Afbryder en ungdomsuddannelse Hvor mange af de 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse?
5. Hvor mange af de 25-29-årige i Odsherred, der har gennemført en ungdomsuddannelse?
6. Hvilken aktivitet de 15-17-årige er i gang med pr. 5. september
 - a) Grundskole
 - b) Ungdomsuddannelse (gymnasiale og erhvervsuddannelser)
 - c) Arbejde
 - d) Anden beskæftigelse (lønnet praktik, produktionsskoler, ledig, kommunale foranstaltninger m.v.)
7. Hvor mange unge (18-29-årige) på offentlig forsørgelse, der har en ungdomsuddannelse?

Meningen er at:

- Udvide denne oversigt med yderligere målepunkter, men ikke for mange
- Udvide denne oversigt med tal, som i stigende grad er opdaterede på samme tidspunkt og regnet ud på den samme måde fra år til år
- Følge udviklingen én gang om året, mest naturligt i maj måned, når UU offentliggør forrige års tal

Uddannelsesregnskabet skal forelægges det politisk ansvarlige udvalg én gang om året.